

Sygnatura akt IX C 504/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 28 maja 2014 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IX Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Piotr Łuczak

Protokolant:Miroslaw Jabłoński

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2014 r. we W.

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B.

przeciwko (...) Publicznemu Szpitalowi (...) we W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Publicznego Szpitala (...) we W. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. kwotę 5.659,20 zł (pięć tysięcy sześćset pięćdziesiąt dziewięć złotych dwadzieścia groszy) z odsetkami ustawowymi od dnia 31 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.467 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 1.200 zł kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IX Cupr 504/14

UZASADNIENIE

Powód (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. w pozwie wniesionym w dniu 24 stycznia 2014 r. (data nadania) wniósł o zasądzenie od (...) Publicznego Szpitala (...) we W. kwoty 5.659,20 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty.

Podniósł, że strony od wielu lat pozostają w stałym stosunku gospodarczym, w ramach którego pozwany szpital kupuje od powoda artykuły medyczne. Na podstawie umowy Nr NZ?RI/58-2010 powód zrealizowała zamówienie i dostarczył towar. Pozwany nie uregulował zależności za towaru zarówno w terminie do zapłaty wskazanym w fakturze, jaki pomimo późniejszego wezwania do zapłaty.

Nakazem zapłaty z dnia 17 lutego 2014 r., tut. Sąd w postępowaniu upominawczym (sygn. akt VII Nc 608/14) uwzględnił powództwo w całości, nakazując pozwanemu, aby zapłacił powodowi kwotę 6.569,20 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 26 stycznia 2012 r. oraz kwotę 1.279,50 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłaty, albo wniósł w tym terminie do tut. Sądu sprzeciw.

Pozwany (...) Publiczny Szpital (...) we W. wniósł sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości, oraz wniósł o oddalenie powództwa.

Zarzucał, że roszczenie dochodzone przez powoda na podstawie faktury dołączonej do pozwu jest przedawnione zgodnie z art 554 k.c. Podniósł, że faktura miała być płatna do dnia 22 stycznia 2012 r., a zatem dwuletni termin przedawnienia wskazany w powyższym przepisie upłynął w dniu 22 stycznia 2014 r. Pozew tymczasem został wniesiony w dniu 24 stycznia 2014 r., a zatem już po upływie terminu przedawnienia.

W piśmie procesowym z dnia 13 maja 2014 r. powód podtrzymał żądanie pozwu, podnosząc, że roszczenie o zapłatę ceny na podstawie umowy sprzedaży, której dotyczy pozew przedawniło się w dniu 28 stycznia 2014r., a zatem w chwili wniesienia pozwu było ono zaskarżalne. Powód podniósł, że zgodnie z par. 7 pkt 2 umowy łączącej strony, termin zapłaty wynosił 90 dni licząc od dnia doręczenia przez wykonawcę dokumentów rozliczeniowych zamawiającemu, tj. prawidłowo wypełnione faktury VAT oraz kopii zamówień. Dokumenty te, w zakresie faktury za którą zapłatę domaga się powód, zostały zaś doręczone w dniu 31 października 2010 r. Termin zapłaty przypadł zatem na dzień 28 stycznia 2012 roku, co oznacza, że w momencie wniesienia pozwu roszczenie nie było przedawnione.

Na rozprawie w dniu 22 maja 2014 r. pozwany podniósł dodatkowo, że zamówienie, którego dotyczy pozew zostało złożone już po upływie okresu, na który została zawarta umowa Nr (...). Zatem, termin spełnienia świadczenia określony w tej umowie nie może mieć zastosowanie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. prowadzi sprzedaż produktów medycznych wyprodukowanych przez (...) Co. z siedzibą w N. (Niemcy).

(okoliczność bezsporna)

W dniu 11 października 2010 r. we W., w wyniku rozstrzygnięcia postępowania przetargowego w trybie przetargu nieograniczonego, pomiędzy (...) Publicznym Szpitalem (...)we W., jako zamawiającym, a (...) Sp. z o.o.z siedzibą w B., jako wykonawcą, została zawarta umowa Nr (...). Zamawiający zlecił, a wykonawca zobowiązał się do wykonania zamówienia obejmującego dostawę zamkniętego systemu pobierania krwi określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, zgodnie z ofertą. Wykonawca zobowiązał się do dostarczenia przedmiotu dostawy do magazynu Działu Zaopatrzenia Zamawiającego pod adres wskazany w umowie na swój koszt i własne ryzyko. Wykonawca miał obowiązek zapewnić dostawę zamówionych towarów w dostawach sukcesywnych, w ilościach i terminach uzgadnianych listem, faksem lub na bieżąco z Kierownikiem Działu Zaopatrzenia. Dostawy miały być realizowane wyłącznie według zapotrzebowania zamawiającego, w terminie 7 dni od jego otrzymania.

Zgodnie z par. 4 umowy, integralnymi składnikami umowy była między innymi oferta wraz z formularzem cenowym. W formularzu tym określono wyszczególnienie poszczególnych elementów zamówienia co do rodzaju, ilości, wartości oraz ceny brutto.

Należności za zrealizowanie przedmiotu umowy miały być płatne wyłącznie na rachunek bankowy wykonawcy wskazany w umowie. Termin płatności wynosił 90 dni po wykonaniu umowy, licząc od dnia doręczenia przez wykonawcę dokumentów rozliczeniowych zamawiającemu, tj. prawidłowo wystawionej faktury VAT oraz kopii zamówień podpisanych przez osobę wskazaną w umowie, tj. Kierownika Działu Zaopatrzenia (par. 7 ust. 1 i 2, par. 3 ust. 4 umowy).

Umowa została zawarta na okres 12 miesięcy, tj. do dnia 10 października 2011 r. W przypadku niezrealizowania zamówienia w okresie 12 miesięcy, zamawiający mógł przedłużyć okres realizacji umowy do czasu wyczerpania asortymentu określonego w formularzu cenowym.

Wszelkie zmiany i uzupełnienia umowy powinny być dokonane w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

(dowód: umowa Nr (...) z formularzem cenowym, k. 21-26)

W dniu 14 października 2011 r. pozwany za pośrednictwem faksu zamówił u powoda preparaty objęte powyższą umową według wykazu wyrobów i w ilości wskazanej w zamówieniu. Zamówienie zostało podpisane przez Kierownika Działu Zaopatrzenia. Termin płatności wskazany w zamówieniu wynosił 30 dni.

(dowód: zamówienie nr AZ/862/11, k. 29)

Powód zrealizował powyższe zamówienie.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 24 października 2011 r. powód wystawił pozwanemu fakturę VAT (...), z tytułu realizacji zamówienia (...), na kwotę 5.659,20 zł. Faktura miała być płatna do dnia 22 stycznia 2012 r.

(dowód: faktura VAT z 24.10.2011r., k. 27)

Powód wysłał do pozwanego powyższą fakturę VAT wraz z kserokopią zamówienia w dniu 24 października 2011 r. Paczka kurierska miała numer (...). Magazynier strony pozwanej odebrał te dokumenty w dniu 31 października 2011 r.

(dowody: numer paczki na fakturze, k. 27, wydruki potwierdzenia doręczenia i historii przesyłki, k. 74-75).

W piśmie z dnia 16 maja 2013r., wysłanym listem poleconym w dniu 24 maja 2013r., powód za pośrednictwem upoważnionej firmy windykacyjnej wezwał pozwanego do zapłaty należności, między innymi w kwocie 5.659,20 zł z tytułu faktury VAT (...).

(dowody: wezwanie do zapłaty z dnia 16.05.2013r., k. 31-32, pełnomocnictwo z dnia 21.01.2007r., k. 30, dowód nadania, k. 34)

Pozwany nie zapłacił powodowi kwoty 5.659,20 zł.

(okoliczność bezsporna)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w przeważającej części zasługiwało na uwzględnienie.

Powód domagał się w niniejszej sprawie zapłaty z tytułu ceny za artykułów medycznych, jakie sprzedał pozwanemu w ramach łączącej strony umowy z dnia 11 października 2010 r.

Strona pozwana nie zaprzeczyła, że zamówiła u powoda produkty medyczne wymienione w zamówieniu z dnia 14 października 2011 r., za które powód wystawił w dniu 24 października 2011 r. fakturę VAT o numerze (...) na kwotę odpowiadającą żądaniu w niniejszej sprawie, z terminem zapłaty do dnia 22 stycznia 2011 r. Zarzuciła jednak, że roszczenie powoda jest przedawnione. Mając na uwadze termin przedawnienia określony w art 554 k.c., roszczenie o zapłatę ceny sprzedaży przedawniło się bowiem w dniu 22 stycznia 2014 r., a pozew w niniejszej sprawie został wniesiony w dniu 24 stycznia 2014 r. (data nadania, stempel pocztowy na kopercie, k. 15).

Zgodnie z art. 117 k.c., z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu (ust. 1). Zaś po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko któremu przysługuje roszczenie może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia (ust. 2). Skutek przedawnienia, który następuje po upływie określonego terminu polega na tym, że wprawdzie roszczenie istnieje nadal, to ten przeciwko komu ono jest skierowane, może bez żadnych konsekwencji prawnych odmówić podjęcia zachowania, do którego jest zobowiązany. Na gruncie możliwości sądowego dochodzenia roszczeń stan taki skutkuje ich niezaskarżalnością, co w aspekcie procesowym oznacza niemożność zasądzenia przedawnionego roszczenia, jeżeli zarzut przedawnienia zostanie przez zobowiązanego podniesiony. Terminy przedawnienia ustawodawca określił z kolei w art. 118 k.c., zgodnie z którym jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat

dziesięć, a dla roszczeń o świadczenie okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata.

Ze względu na twierdzenia pozwanego, kwestia skuteczności podniesionego zarzutu przedawnienia wymagała ustalenia momentu wymagalności roszczenia powoda o zapłatę, dochodzonego w niniejszym postępowaniu, jaki sam termin przedawnienia. W tej mierze zaś konieczne było dokonanie oceny kwalifikacji i treści stosunku prawnego łączącego strony.

Powód wywodził swoje roszczenie z umowy z dnia 11 października 2010 r. Przedmiotem tej umowy było zobowiązanie powoda do wykonania zamówienia obejmującego dostawę zamkniętego systemu pobierania krwi. Powód jako wykonawca miał zapewnić dostawę zamówionych towarów w dostawach sukcesywnych, w ilości i terminie uzgadnianych na bieżąco Kierownikiem Działu Zaopatrzenia ze strony pozwanego.

Zdaniem Sądu, powyższa umowa – w istocie mająca charakter ramowy – regulowała zasady współpracy stron w ramach sprzedaży przez powoda produktów medycznych, na podstawie szczegółowych zamówień. Tak określona treść stosunku prawnego, nakazuje jego zakwalifikowanie jako stosunku sprzedaży (art. 535 k.c.). Treścią świadczenia powoda było bowiem „przeniesienie własności i wydanie rzeczy”. Nie ma przy tym znaczenia to, że obowiązek powoda określony został w umowie jako „dostawa”. Do elementów przedmiotowo istotnych umowy dostawy należy bowiem to, że dostawca nie tylko dostarcza towar częściami albo okresowo, ale przedmiot dostawy ma być przez niego wytworzony. W istocie zaś, w rozpoznawanym stanie faktycznym, jako „dostawca” nie była producentem określonej w umowie aparatury medycznej. Takiej oceny nie może zmienić to, że powodowa spółka organizacyjnie jest powiązana z producentem tej aparatury.

W konsekwencji zatem, termin przedawnienia roszczeń z tej umowy reguluje art. 554 k.c., zgodnie z którym roszczenia z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy (...) przedawniają się z upływem lat dwóch. Pozwany zresztą, podnosząc zarzut przedawnienia, powoływał się zresztą na termin przedawnienia wynikający z tego przepisu.

Sąd stwierdził, że pozwany bezzasadnie zarzucał, że zamówienie, za które powód domaga się zapłaty, nie było objęte umową z dnia 11 października 2010 r. Pozwany twierdził, że zamówienie to zostało złożone już po upływie okresu, na jaki umowa została zawarta. Istotnie, zgodnie z par. 5 ust. 1 umowy, została ona zawarta na okres 12 miesięcy i miała obowiązywać do dnia 10 października 2011 r. Zamówienie, którego dotyczyła faktura dołączona do pozwu, zostało natomiast złożone w dniu 14 października 2011 r. Nie można było jednak pominąć tego, że zgodnie z par. 5 ust. 2 umowy, w przypadku nie zrealizowania zamówienia w okresie 12 miesięcy, zamawiający mógł przedłużyć okres realizacji umowy, do czasu wyczerpania zamawianego asortymentu określonego w formularzu cenowym. Zdaniem Sądu, skoro pozwany zamówił artykuły medyczne (nie kwestionując w niniejszej sprawie tego, że były to artykuły mieszczące się w zakresie przedmiotu umowy, tj. należące do zamkniętego systemu pobierania krwi), zaledwie kilka dni po okresie obowiązywania umowy, a powód zamówienie to zrealizował (co również nie zostało zaprzeczone), to uzasadnione było przejęcie, że zamówienie to zostało dokonane w ramach łączącej strony umowy, właśnie w trybie określony w powyższym postanowieniu umownym. Sąd miał na uwadze to, że zgodnie z par. 14 umowy, wszelkie zmiany i uzupełnienia umowy wymagały formy pisemnej pod rygorem nieważności. Zdaniem Sądu jednak, przedłużenie okresu realizacji umowy (jakkolwiek dotyczyło ono treści umowy), zgodnie z par. 5 ust. 2, następowało poprzez jednostronną czynność pozwanego jako zamawiającego. W tym kontekście nie była to zmiana umowy, która – podobnie jak zawarcie umowy – wymagałaby zgodnych oświadczeń woli obu stron stosunku prawnego. Skoro zaś, do złożenia oświadczenia woli o przedłużeniu umowy, nie została uzgodniona żadna forma, oświadczenie woli pozwanego w tej kwestii mogło zostać wyrażone przez każde zachowanie, które ujawniało wolę pozwanego w sposób dostateczny (art. 60 k.c.). Takim dorozumianym zachowaniem było zdaniem Sądu złożenie przez pozwanego zamówienia mieszczącego się w zakresie umowy z dnia 11 października 2010 r.

Przedawnienie roszczeń – bez względu na termin wynikający z przepisów szczególnych, ogólnie unormowane w art 120 par. 1 k.c. - rozpoczyna swój bieg od dnia wymagalności. Przy czym, ustawodawca nie definiuje tego pojęcia.

Przez wymagalność rozumie się natomiast stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności. Jest to stan potencjalny, o charakterze obiektywnym. Roszczenia mogą uzyskać przymiot wymagalności w dniu oznaczonym przez ustawę lub przez czynność prawną, albo wynikającą z właściwości zobowiązania. Początku wymagalności nie da się ująć w jedną regułę, obowiązującą dla wszystkich stosunków zobowiązaniowych, zależy ona bowiem od charakteru i treści danego zobowiązania albo od jego właściwości (zob. wyrok SN z 12.02.1991r., III CRN 500/90, OSNC 1992/7-8/137). Tym samym, datą wymagalności jest chwila określająca najwcześniejszą możliwość żądania świadczenia i powinność jego wypełnienia. Takim momentem, w którym zobowiązanie pieniężne musi być najpóźniej wykonane, jest termin spełnienia świadczenia pieniężnego - termin zapłaty [L. Stecki, Opóźnienie w wykonaniu zobowiązań pieniężnych, s. 29]. Jeżeli więc termin spełnienia świadczenia pieniężnego jest określony, to świadczenie jest wymagalne w tym terminie.

Zgodnie z par. 7 umowy, należności za zrealizowanie przedmiotu umowy miały być uiszczane przelewem, na wskazany w umowie rachunek bankowy, w terminie 90 dni po wykonaniu umowy, licząc od dnia doręczenia przez wykonawcę dokumentów rozliczeniowych zamawiającemu, tj. prawidłowo wystawionej faktury oraz kopii zamówień podpisanych przez osobę, o której mowa w par. 3 ust. 4 umowy. W rozpoznawanej sprawie, powód wykazał, że dokumenty te zostały doręczone pozwanemu w dniu 31 października 2011 r. Wystarczającym dowodem na tę okoliczność w ocenie Sądu były dołączone do pisma z 13.05.2014 r. wydruki z systemu kurierskiego i skan potwierdzenia doręczenia (k. 74-75). Na rozprawie w dniu 22 maja 2014r. pełnomocnik pozwanego przyznał datę doręczenia dokumentów rozliczeniowych wskazywaną przez powoda w odpowiedzi na sprzeciw, podnosząc jedynie, że okoliczność ta nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (z czym Sąd nie zgodził się dokonując podanej wyżej analizy treści stosunku prawnego łączącego strony). W tej sytuacji, Sąd pominął wniosek powoda o zwrócenie się do firmy kurierskiej do przedłożenia oryginału potwierdzenia doręczenia pozwanemu paczki z dokumentami rozliczeniowymi. Powód złożył ten wniosek jedynie z ostrożności procesowej, na wypadek kwestionowania przez pozwanego wiarygodności przedłożonych wydruków. Sąd nie podzielił również stanowiska pozwanego, w tym zakresie, w jakim kwestionował on, że ze złożonych przez powoda dokumentów nie wynika, że zawartość paczki, której dotyczyły potwierdzenia odbioru obejmowała także fakturę i kopię zamówienia, za które powodowa spółka dochodzi zapłaty w niniejszym postępowaniu. Sąd stwierdził bowiem, że numer paczki naklejony na fakturze dołączonej do pozwu (...) zawiera się w numerze przesyłki wskazanej w potwierdzeniu doręczenia (k. 27 i 74-75 akt sprawy).

W konsekwencji zatem, uwzględniając termin zapłaty określony przez strony w umowie, Sąd stwierdził, mając na uwadze także przepis art. 115 k.c., że roszczenie było wymagalne w dniu 30 stycznia 2012 r. Zdaniem Sądu, dla oceny kwestii wymagalności roszczenia nie miał znaczenia termin zapłaty wskazany w fakturze, albowiem jak zostało już powiedziane, wymagalność jest kategorią obiektywną, w tym przypadku wynikającą z treści czynności prawnej. Wskazany przez powoda termin zapłaty został wyznaczony (jednostronnie, wbrew treści umowy) w okresie, kiedy roszczenie było jeszcze wymagalne w podanym wyżej znaczeniu.

Należało zatem stwierdzić, że w momencie wniesienia pozwu w dniu 24 stycznia 2014 r. (data nadania w placówce pocztowej operatora publicznego, zgodnie z art. 165 par. 2 k.p.c.), roszczenie powoda nie było przedawnione, co czyni nieskutecznym podniesiony przez pozwanego zarzut.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie podanych przepisów, Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku, zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę zgodną z żądaniem.

Sąd orzekł o odsetkach na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 455 k.c. Uwzględniając określony wyżej termin spełnienia świadczenia, należało stwierdzić, że pozwany pozostaje w opóźnieniu dopiero od dnia 31 stycznia 2012 r. i od tej daty należą się powodowi odsetki ustawowe.

W punkcie II sentencji wyroku, Sąd oddalił zatem żądanie w pozostałym zakresie, a mianowicie co do odsetek ustawowych, których powód domagał się od dnia 26 stycznia 2012 r.

Na marginesie, wskazać należy, że Sąd (w zakresie materialnoprawnej podstawy rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie) miał na uwadze przepisy ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.

U. z 2003 r. Nr 139, poz. 1323 z późn. zm.), stosowanej do umowy łączącej strony niniejszego postępowania, na podstawie art. 15 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. z 2013r., poz. 403). Sąd stwierdził jednak, że w ustalonym stanie faktycznym ustawa ta nie miała zastosowanie. Podkreślić bowiem należy, że powyższe przepisy wchodzi w grę tylko wówczas, gdy albo strony w umowie w ogóle nie określiły terminu zapłaty (art. 6 ustawy), albo gdy w umowie przewidziały termin zapłaty dłuższy niż 30 dni (art 5 ustawy). Pierwszy przypadek nie miał miejsca, albowiem jak zostało powiedziane wyżej, Sąd stwierdził, że powód domagał się zapłaty na podstawie umowy, w której termin zapłaty został określony. Jakkolwiek był to termin dłuższy niż 30 dni, to jednak Sąd podziela poglądy wyrażane w doktrynie, że z art. 5 ustawy wynika uprawnienie wierzyciela do żądania od dłużnika odsetek ustawowych. Z upływem bowiem 31 dnia od spełnienia świadczenia niepieniężnego i doręczenia rachunku lub faktury nie następuje automatyczna konwersja długu niewymagalnego w wymagalny, lecz jedynie powstaje możliwość domagania się odsetek ustawowych za okres pomiędzy 31 dniem a dniem zapłaty lub wymagalności świadczenia pieniężnego (zob. M. Chudzik, Komentarz do ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, LEXel. 2003, P. Marquardt, Ustawa o terminach zapłaty w obrocie gospodarczym - lex claudicans, Rejent 2002, nr 10, s. 75). Z terminu zapłaty określonego przez powoda w fakturze oraz daty od jakiej powód domagał się odsetek w niniejszej sprawie wynika, że powód nie skorzystał z tego uprawnienia, a jedynie nieprawidłowo ustalił początkową datę biegu terminu do spełnienia świadczenia.

W punkcie III sentencji wyroku Sąd orzekł o kosztach postępowania na podstawie art. 100 zd. drugie k.p.c. Ponieważ powód uległ jedynie co do nieznaczącej części żądania, Sąd nałożył na pozwanego obowiązek zwrotu kosztów postępowania w całości. Na poniesione przez powoda koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw złożyła się w niniejszym postępowaniu opłata sądowa uiszczona od pozwu w postępowaniu upominawczym (250 zł), opłata skarbową uiszczoną od pełnomocnictwa (17 zł) oraz wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości określonej w par. 6 pkt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013r., poz. 490).